
Supremo Tribunal de la Signatura Apostólica. Decreto definitivo*

Prot. n. 47390/12 CA

N.

Renuntiationis causae civili

(Rev.dus X – Congregatio pro Clericis)

DECRETUM DEFINITIVUM

IN NOMINE DOMINI. AMEN

FRANCISCO PP. feliciter regnan-
te, Pontificatus sui anno III, die 15
ianuarii 2016, Supremum Signaturae
Apostolicae Tribunal, videntibus
Em.mis ac Rev.mis D.nis Dominico
Card. Mamberti, *Praefecto*, Antonio
Maria Card. Rouco Varela, *Ponente*,
Atilio Card. Nicora atque Exc.mis et
Rev.mis D.nis Stanislao Zvolensky et
Antonio Stankiewicz, atque interve-
nientibus Cl.mo Michaële Meconcelli,
utpote Rev.di Recurrentis Advocato-
Procuratore, Cl.ma Martha Wegan,
tamquam Advocata-Procuratrice Con-
gregationis pro Clericis, Cl.mo Carolo
Gullo et Cl.ma Alexia Gullo, utpote
respective Advocato-Procuratore et

Advocata Exc.mi Episcopi N, atque Rev.do P. Nicolao Schöch, O.F.M., Promotore Iustitiae Substituto, hoc definitivum tulit decretum.

Facti species

1. Exc.mus Administrator Apostolicus dioecesis N et Rev.mus Administrator paroeciae Y eiusdem dioecesis, die 11 ianuarii 2012 actionem v.d. Z in foro civili contra Rev.dum X, inde a die 1 maii 2002 usque ad diem 20 septembris 2011 administratorem paroeciae Y, inchoaverunt. Libellus exhibitus est ad tuenda bona ecclesiastica illius paroeciae ob indicia, quae irregularitates in administratione eorum ex parte Rev.di X veri similes reddiderunt. Cl.mus autem W, de mandato Rev.di Recurrentis, die 20 ianuarii 2012 respondit in sede canonica ab Exc.mo Ordinario retractationem libelli expostulans.

Silente Exc.mo Ordinario, Rev.dus X die 5 martii 2012 recursum hierarchicum apud Congregationem pro Clericis interposuit, quo petiit ut Exc.mus Ordinarius ad actioni civili renuntiationem obligaretur. Congregatio recursum hierarchicum die 30 augusti 2012 reiecit, quod decretum, recepta petitione novae audientiae, ipsa litteris diei 3 novembris 2012 confirmavit.

2. Die autem 28 novembris 2012 Cl.mus Rev.di Recurrentis Patronus adversus praefatam decisionem ad hoc Supremum Tribunal provocavit. Conatu pacificae controversiae compositionis inter novum Episcopum et Rev.dum Recurrentem, per diuturnum temporis spatium frustra peracto, Em.mus Prae-

fectus H.S.T. die 6 februarii 2015 in Congressu decrevit recursum ob manifestum defectum fundamenti reiciendum esse. Adversus praefatum decretum Cl.mus Rev.di Recurrentis Patronus ad normam art. 84 *Legis propriae* H.S.T. recursum ad Collegium Em.morum Exc.morumque Iudicium interposuit.

Nunc igitur Nobis respondendum est dubio insequenti:

An decretum ab Em.mo H.S.T. Praefecto die 6 februarii 2015 in Congressu latum reformandum sit.

In iure et in facto

3. Imprimis prae oculis habendum est obiectum recursus esse tantum decretum Congressus diei 6 februarii 2015 et tantum indirecte illegitimitas decreti Congregationis pro Clericis diei 30 augusti 2012, quod legitimitatem recusationis Exc.mi Ordinarii N renuntiandi causae die 11 ianuarii 2012 in foro civili contra Rev.dum X inchoatae agnovit.

Quoad assertas legis violationes in procedendo

4. Relate ad decretum impugnatum attendendum est Administratorem Apostolicum, sede vacante, legitimatione gaudere ad controversiam in foro civili nomine personae iuridicae publicae inchoandam, quia ratione officii omnibus facultatibus Episcopi dioecesani gaudet (cfr. CONGREGATIO PRO EPISCOPIS, *Directorium de ministerio pastorali*

Episcoporum [Apostolorum Successores], d. 22 februarii 2004, n. 244).

Praeterea, ut impugnatum decretum Congregationis pro Clericis recte animadvertit, Administrator Apostolicus iure canonico facultatibus propriis Ordinarii gaudet, quamquam ei officium Episcopi dioecesani collatum non est. Ordinarius est eo quod saltem temporanee Ecclesiae particulari praepositus est (cfr. can. 134 § 1). Ope § 2 huius canonis etiam Ordinarius loci est.

Animadvertendum est praescriptum can. 1288 de requisita licentia Ordinarii ut administratores legitime controversiam in foro civili nomine personae iuridicae publicae ecclesiasticae introducere possint, non applicari ad Superiores sic et simpliciter, sed solummodo ad administratores sensu tecnico sumpto (cfr. V. DE PAOLIS, *Los bienes temporales de la Iglesia*, Madrid 2012, 196).

Ordinarius ergo ad inchoandam actionem in foro civili praefato canone praescriptam licentiam petere non debet. Et novus Administrator paroeciae egit, absque ullo dubio, cum consensu Exc.mi Administratoris apostolici, quia libellum in foro civili insimul exhibuerunt.

Praeterea sive Exc.mus L, successor in officio Episcopi N sive Congregatio pro Clericis, eiusdem Superior hierarchicus, introductionem huius actionis in foro civili ex parte Exc.mi Administratoris Apostolici ratam habuerunt. Congregatio enim in decreto diei 30 augusti 2012 asserit: "It is likewise clear both from the law and from the Acts that the Ordinary is competent to initiate an action in the civil forum in order to safeguard ecclesiastical goods

and to exercise that vigilance which is required of him by the law (cfr. cann. 1284 and 1288), and that in the aforementioned case the Ordinary had just cause to do so”.

Et in specie, Patronus Rev.di X in foro canonico, Cl.mus W, litteris diei 11 novembris 2011 ius Exc.mi Administratoris Apostolici causam etiam in foro civili inchoandi agnovit: “We recognize your prerogative to pursue an investigation in both the civil and canonical fora”.

Nec obici quidem potest, quod violatum fuisset ius defensionis ex parte Rev.di Recurrentis, quia constat Rev.dum X assistentia advocati in foro canonico gavisum esse plena cum libertate iuxta normas canonicas agendi. Simili modo in foro civili plena libertate defensionis ope advocati gaudebat.

Item asseri nequit aequam solutionem controversiae ex parte Exc.mi Ordinarii N temptatam non fuisse (cfr. can. 1733 § 1). Ceterum et Exc.mus Secretarius H.S.T., ope epistolae die 9 septembris 2013 ad Exc.mum Episcopum N datae, pacificam compositionem commendavit. Constat ex actis de diversis conatibus ad hoc peractis, qui autem ob non consecutum pactum inter partes naufragium passi sunt.

Non constat ideo de violatione legis in procedendo.

*Quoad assertas legis violationes
in decernendo*

5. Quoad assertam illegitimitatem in decernendo prae oculis habendum est decretum Congregationis pro Clericis animadvertisse legislationem canonicam Ordinarium ad tuenda bona ecclesiastica curae suae submissa obligare,

ne ea perimantur nec damna patiantur. Eundem in finem, si necessarium, etiam remedia iure civili provisa adhiberi queunt: “All Administrators of ecclesiastical goods are enjoined by the law to ensure that goods are not lost (cfr. can. 1284 § 1, n. 1), to take care that the ownership of goods is protected by civilly valid methods (cfr. can. 1284 § 1, n. 2), and to be vigilant that no harm comes to the Church through the non-observance of civil laws (cfr. can. 1284 § 1, n. 3)”.

Nullum ergo exstat dubium Exc.mum Ordinarium N, receptis accusationibus adversus Rev.dum X prolatis, iure gavisum et obligatione vinculatum fuisse ad tuenda bona ecclesiastica paroeciae Y, a fidelibus oblata.

Cum Exc.mus Ordinarius a Rev.do Recurrente nec ope conatus compositionis pacificae controversiae nec ope investigationis canonicae praeviae notitias accuratas de pecunia apud arcam argentariam deposita obtinuerit, decisionem tulit introducendi in foro civili actionem eum in finem ad obtinenda ex parte Recurrentis documenta, quae prosecutionem solutionis controversiae in foro canonico permisissent.

Non agitur, igitur, de translatione illegitima controversiae a foro canonico ad forum civile, sed de recursu ad forum civile utpote unico modo explanandi facta relate ad determinatas oblationes fidelium paroeciae factas, ita ut, si et quatenus, actiones opportunae in foro canonico instaurari possent. Eo sensu Exc.mus Ordinarius N in decreto diei 14 decembris 2011, quo investigationem praeliminarem canonicam suspendit, recte animadvertit: “In the light of the fact that a civil investigation is

also being undertaken to inquire on facts of similar allegation, I am deferring the canonical process until the conclusion of the civil investigation”.

Alia ex parte, renuntiatio causae civili ex parte Exc.mi Episcopi N dioecesis gravibus periculis relate ad tutelam bonorum ecclesiasticorum et rectam eorum administrationem, sicut etiam quoad destinationem oblationum fidelium exposuisset. Insuper in casu considerandae sunt etiam divulgatio casus et lamentationes nonnullorum fidelium, qui oblationes Rev.do X tradiderunt.

Relate ad assertam violationem bonae famae Rev.di Recurrentis utpote consecrarium inchoationis actionis in foro civili, considerandum est in can. 220, qui ius ad bonam famam et intimitatem tuetur, de laesione “illegitima” sermonem fieri, quia exstant casus, in quibus divulgatio factorum honori personae vel intimitati eius adversorum violationem horum iurium non secumfert, cum implicetur bonum superius personarum, societatis vel Ecclesiae, dummodo tamen procedatur debito cum respectu personarum (cfr. L. SABBARESE, *I fedeli costituiti popolo di Dio*, Roma 2000, 44).

In casu ergo non agitur de violatione illegitima bonae famae vel intimitatis Rev.di Recurrentis ope libelli tantum ceteris conatibus ad tuenda bona ecclesiastica in foro civili frustra peractis exhibiti. Prae oculis tandem habendum est ipsum Rev.dum Recurrentem publice suam factorum versionem adversus Exc.mum Administratorem Apostolicum et contra dioecesim N exposuisse.

Non datur igitur violatio legis in decernendo.

Conclusio

6. Omnibus in iure et in facto aequimatis, infrascripti Patres pro Tribunale sedentes ac solum Deum prae oculis habentes, dubio proposito respondendum esse decreverunt atque respondent:

NEGATIVE, seu decretum Congressus, die 6 februarii 2015 latum, in casu, non esse reformandum.

Pro expensis processualibus retineatur cautio in arca H.S.T. deposita. Rev.dus Recurrens Cl.mo suo Advocato-Procuratore, Congregatio pro Clericis suae Cl.mae Advocatae-Procuratrici necnon Exc.mus Episcopus N suis Cl.mo Advocato-Procuratori et Cl.mae Advocatae congruum solvant honorarium.

Hoc definitivum decretum cum omnibus quorum interest communicandum et executioni mandandum decernimus, ad omnes iuris effectus.

Datum Romae, e sede Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis, die 15 ianuarii 2016.

(Signati)

Dominicus Card. MAMBERTI, *Praefectus*

Antonius Maria Card. ROUCO VARELA, *Ponens*

Atilius Card. NICORA

+ Stanislaus ZVOLENSKY

+ Antonius STANKIEWICZ

Et notificetur.

Die 25 februarii 2016

Franciscus DANEELS, o.praem.
Secretarius

Iosephus Ferdinandus MEJÍA YÁ-
ÑEZ, M.G.
Praepositus Cancellariae